

การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ในเขตจังหวัดภาคกลาง

นางดวงตา จันทงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-529-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE OPERATION OF DISTRICT NON-FORMAL
EDUCATION SERVICE CENTERS, CENTRAL REGION**

MRS. DUANGTA JAMNONG

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
For the Degree of Master of Education
Department of NON-Formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1996

ISBN 974-633-529-4

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดวงตา จานงค์ : การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน
อำเภอในเขตจังหวัดภาคกลาง (A STUDY OF THE OPERATION OF DISTRICT
NON-FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS, CENTRAL REGION)

อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.รัตนา พุ่มไพศาล, ผศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย, 114 หน้า.

ISBN (974-633-529-4)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน
อำเภอในเขตภาคกลาง และเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน
อำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ 4 ด้าน คือ ด้านจัดและบริหารการศึกษาออกโรงเรียน
ด้านจัดและประสานงานเพื่อให้เกิดศูนย์การเรียน และหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน ด้านสนับสนุนสิ่ง
จำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน และด้านกำกับ คุดูแล นิเทศ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ตาม
ความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และ
ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ
เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนในเขตจังหวัดภาคกลาง จำนวน
381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
สอบถามกลุ่มตัวอย่าง 381 คน และสัมภาษณ์ 60 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ
เชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ 4 ด้าน คือ ด้านจัดและ
บริหารการศึกษาออกโรงเรียน ด้านจัดและประสานงานเพื่อให้เกิดศูนย์การเรียน และหน่วยจัดการศึกษา
ออกโรงเรียน ด้านสนับสนุนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน และด้านกำกับ คุดูแล นิเทศ และ
รายงานผลการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และ
ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษา
ออกโรงเรียนอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านจัดและบริหารการศึกษา
ออกโรงเรียน ด้านจัดและประสานงานเพื่อให้เกิดศูนย์การเรียน และหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน
และด้านกำกับ คุดูแล นิเทศ และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ภาควิชา..... การศึกษาออกโรงเรียน.....
สาขาวิชา..... การศึกษาออกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ..... *om dr*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *son nit*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย..... *son nit*.....

C644123 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: OPERATION / DISTRICT NON-FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS

DUANGTA JAMNONG : A STUDY OF THE OPERATION OF DISTRICT NON-FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS, CERTRAL REGION

PROF. DR. RATANA POOMPALS ASSISTANT, DR. SOMKID PROMJOUY 114 pp.
ISBN 974-633-529-4

The purposes of this study were to study the operation of district non-formal education service center in central region and compare the opinion of the directors of district non-formal education service centers, public libralians and non-formal education volunteer teachers on the operation of district non-formal education service centers in central region on four functions as follows: (1) implementing and service of the district non-formal education service center, (2) implementing and cooperating for learning center of district non-formal education centers, (3) supporting of the needs of facilities to work, and (4) monitoring, supervising and reporting of the district non-formal education centers.

The samples of the study include 381 subjects that comprises of directors of district non-formal education service centers, public libralians and non-formal education volunteer teachers in central region. The research instruments were distributed to respondents by using questionnaire for 381 subjects and interviewed for 60 subjects.

The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, analysis of variance, and comparisons by using scheffe's method. Results of the study were summarized on the following:

1. The operations of district non-formal education service centers on all four functions were implemented at the high level which were the function of implementing and service of the district non-formal education service center, implementing and cooperating for learning center of district non-formal education centers, supporting on the needs of facilities to work, and monitoring, supervising and reporting of the district non-formal education centers.

2. The attitude of the directors of district non-formal education services centers, public libralians and non-formal education volunteer teachers were statistically significant difference at .05 level on the implementing and service of the district non-formal service, the implementing and cooperating of the district non-formal service, and the monitoring, supervising, and reporting. For the supporting on the needs of facilities to work for centers, there were statistically significant difference among them.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน

ลายมือชื่อนิสิต *สม นิสิต*

สาขาวิชา การศึกษานอกโรงเรียน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *สม นิสิต*

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *สม นิสิต*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจาก ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ซึ่งอาจารย์ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ระหว่างการทำวิจัยโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาช่วยตรวจแก้ไข ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดภาคกลาง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณรัตน์ดียา ม่วงทรัพย์ คุณศรีเสาวลักษณ์ เกียรติพิริยะ คุณพวงมาลัย พริบไหว คุณชูชีพ เบ่งอารมณ์ และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณ คุณวรรณรา บุญยืน ที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแก้ไข งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณวีระ จานงค์ สามีที่มีความห่วงใยและให้กำลังใจด้วยดีเสมอ

ท้ายนี้ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจสูงสุดจาก เด็กหญิงดวงรวี เด็กหญิงวีรตรี และ เด็กหญิงวีนิดา จานงค์ ที่ทำให้ผู้วิจัยมีความมานะ อดทน เพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการศึกษาแก่บุตร จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ดวงตา จานงค์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมษายน 2539

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ค่าจำกัดความของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความเป็นมาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	8
โครงสร้างการบริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	13
หน้าที่และหลักกรรมการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	91
รายการอ้างอิง	93
ภาคผนวก	95
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	96
หนังสือเชิญขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล	97
แบบสอบถาม	98
แบบสัมภาษณ์	109
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	110
ประวัติผู้วิจัย	114

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอตามการรับรู้ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	64
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ระหว่างความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเซฟเฟ่ จำแนกตามกลุ่มประชากร	65
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอด้านจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ตามการรับรู้ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	66
18	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอด้านจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ละคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเซฟเฟ่ จำแนกตามกลุ่มประชากร	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านจัดและประสานงานให้มีศูนย์การเรียนตามการรับรู้ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	68
20	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านจัดและประสานงานระหว่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเซฟเฟ จ้าแนกตามกลุ่มประชากร	69
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านสนับสนุนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน ตามการรับรู้ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	70
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกำกับดูแลนิเทศและรายงานผล ตามการรับรู้ของหัวหน้าศูนย์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษา	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกำกับ ดูแล นิเทศ รายงานผล ระหว่างหัวหน้าศูนย์บริการ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ละคู่ด้วยวิธีการทดสอบ ของเชฟเฟ จาแนกตามกลุ่มประชากร	72

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ	12
2	โครงสร้างการบริหารศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย